

TÚLLÉPÉS

AZ AQUILA NEGYEDÉVI FOLYÓIRATA

2024/III. AUGUSZTUS 1.

*„A repülés megvalósítása a levegőnél
nehezebb szerkezettel csupán agyém.”*

1903, Párizsi Tudományos Akadémia

TUDÁSUNK ERŐSEN KORLÁTOZOTT
VOLTÁRÓL

MINDEN ÉLVEZET BŰN?

AZ EGÓRÓL

A DARÁZS ÉS ÉN

TÚLLÉPÉS

11. évfolyam 3. szám

Megjelent: 2024. AUGUSZTUS 1.

**Az AQUILA katolikus közösség
negyedévi folyóirata**

**A kizárólagos materiális
gondolkodáson túllépve: lelkiesség,
spirituális kultúra — filozófiai,
teológiai, pszichológiai,
szociológiai, művészeti és egyéb
tudományos megközelítésben.**

Megjelenési gyakorisága:

Negyedévi folyóirat

A folyóirat régi példányai az
archívumban megtalálhatók.

Nemzetközi azonosítószám:

HU ISSN 2064-7700

Alapítás ideje: 2014. július 1.

Kedves Olvasóink!

Szeretettel köszöntjük Önöket, s reméljük, hogy sok kellemes, gondolkodással töltött időt szerzünk Önöknek, és idővel egyre több olvasónk lesz.

Miért indítottuk el ezt az eleinte negyedévente (majd terveink szerint sűrűbben) megjelenő elektronikus kiadványunkat? Az ok a kiadó AQUILA Közösség lelkiségéből fakad. Mi 38 éve vagyunk katolikus közösség, mely eddig sokféle működési formációt is létrehozott, és fenn is tart. Ami a cikkek tartalmára vonatkoztatott igényünk: újszerű, valós értéket hordozó gondolkodás jellemezze, és csakis a végső igazsághoz közelítő, kereső elképzelés érvényesüljön. A cikkekért nem tudunk fizetni, ahogyan az olvasásuk is ingyenes.

Keressük a spirituálisan is korrekt, univerzális szintet jobban megközelítő, teljes körű tudományos gondolkodást, nyitottságot, bátorságot, hogy minél jobban megismerhessük az embert, a földi létet és az univerzumot.

Célunk az emberi kultúra, a tudományos élet kitágított gondolkodás felé való rehabilitációja. Joseph Ratzinger szavaival élve: **„Senki sem állíthatja azt, hogy ő a szó igazi értelmében „tudja”, hogy Isten nem létezik. De felállíthatja azt a hipotézist, hogy nem létezik, s ebből a tételből próbálhatja megmagyarázni az univerzumot.”** (Krisztusra tekintve) Mi azt látjuk, hogy a jelenlegi tudományos élet megnyilvánulásai szinte csak földies, materiális szempontból próbálják megérteni, megélni a világot. Az így (meg)magyarázott földi világ jelenségei nagyon sok esetben — jelenleg még felmérhetetlenül, vagy be nem vallottan — téves következtetésekre vezethetnek. Pl. a világ keletkezésének módja, oka. Vagy az ember megjelenésének ideje, hogy miből és hogyan alakult ki, más bolygókon, más életek keresése, a kizárólagosan szén alapú gondolkodás is nagy hiba stb.

Az AQUILA feladatának tekinti az emberi felfogás horizontjának a felfoghatóság határáig való tágítását, amit szerintünk folyamatosan feszegetni, nyújtani, bővíteni lehet.

K. Jaspers gondolatai: ***Az egzisztenciális embernek mindig úton kell lennie, nem merevedhet meg dogmatikus igazságokban (...) mindig nyitva kell állnia és tanulékonynak kell maradnia, készen arra, hogy megvitassa az ellenkező álláspontot, mindig tudatában annak, hogy a vándorló embernek nincs végleges igazsága.*** Nyíri T.:

Filozófiatörténet (1983), 14.2.2. fejt., 446.o.

A TÚLLÉPÉS kiadvány a kedves Olvasóktól az elmélyült olvasást várja. Az AQUILA nyitott minden újat hordozó elmére, elfogadjuk és közöljük a beadott cikkeket, ha a Szerkesztő Bizottságunk jóváhagyja.

Minket Istenen kívül senki sem működtet, és szabadok vagyunk mindenféle földi érdektől, nem fogjuk sem politikai, sem semmiféle más érdektől cenzúrázni a beadott cikkeket. A közlés legfontosabb kritériuma elsősorban az, hogy a fenti szellemben íródott-e a mondandója, megfelel-e ennek a kitágított horizontnak, megfogalmazása és mondandója

tekintetében megfelelően igényes-e, hordoz-e logikát, újszerű gondolkodást. Nem számít a szerző vallási és politikai hovatartozása, ha nem támadja az Istenhitünket.

Semmiféle erőltetett, igazi értékeket nem hordozó, plágiumgyanús terméket sem fogadunk el!

Egyéniségek írásai kelleneek.

M. Blondel

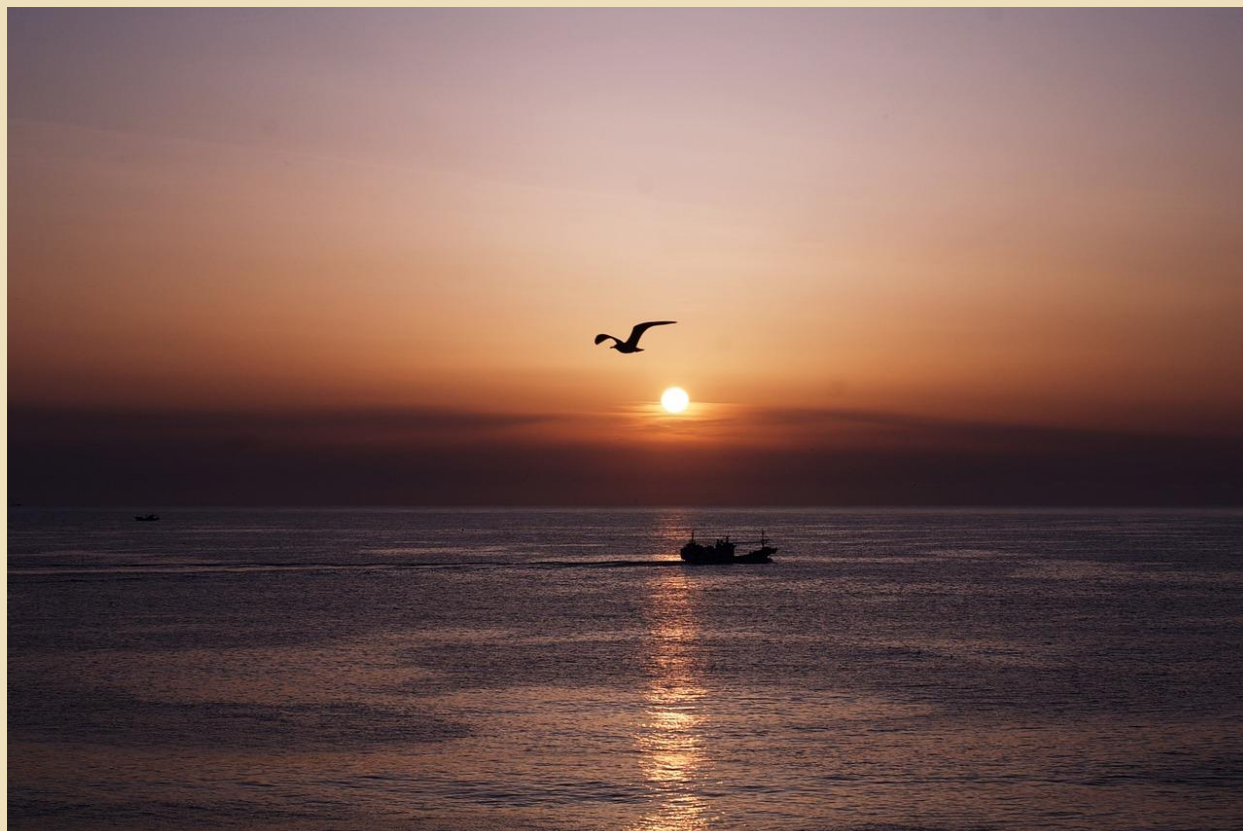
***Minél többet tud az ember,
minél többje van, minél több ő maga,
annál inkább tudatára ébred annak,
hogy nincs semmije, nem tud semmit,
hogy nem az, amit akar.***

(Nyíri T.: Filozófiatörténet (1983), 15.2.2. fej., 494. o.)

Tartalom

TUDÁSUNK ERŐSEN KORLÁTOZOTT VOLTÁRÓL	7
Tudományos elméletek instabilitása, emberi elmék fejlettségi fokai, az igazság megismerhetősége, folyamatos túllépés önmagunkon, spirituális segítő lények, emberi korlátozottság, bölcsesség kérdése, politika hatása az ideológiákra, tudomány és vallás együttműködése - ezekkel a kérdésekkel foglalkozik ez a cikk.	
MINDEN ÉLVEZET BŰN?	14
Az élvezetek megközelítése egy keresztény szemével; miért látják kívülről taszítónak a kereszténységet azok, akik nem vallásosak - ez a cikk többféle megközelítéssel választ próbál adni a címbeli kérdésre, és kitisztítani a fals képet, ami a nem vallásos emberek szemében gyakran kialakul.	
AZ EGÓRÓL	18
Miféle erők mozgatják, motiválják az embert; milyen kapcsolat van lélek és egó között; miért nehéz a lelki út; a technika, a világ, a látszatfejlődés csapda jellegéről; a lelki átváltozásról - ez a rövid írás egy közelítési kísérlet az egóról az AQUILA filozófiája és tapasztalatok alapján.	
A DARÁZS ÉS ÉN	24
Darázshasonlat a különböző szinteken élő lények közelségéről, akik mégsem tudnak szólni egymáshoz, nem engedik egymásnak a segítség nyújtását sem. Rámutat ez arra, hogy lökjük el magunktól a tásainkat, szüleinket, és még az Istent is. Illetve arra is, hogy milyen korlátozottak a lehetőségeink a szenvedő lényeken való segítség kapcsán.	

Pável Márta

TUDÁSUNK ERŐSEN KORLÁTOZOTT VOLTÁRÓL

II.rész

Cikkem mottója: *"A repülés megvalósítása a levegőnél nehezebb szerkezettel csupán agyrém."* - A párizsi tudományos akadémia véleménye 1903-ban.

Sokféleképpen értelmezhető az emberi korlátozottság. Ha valaki nem tud járni, akkor mozgásképtelen, rokkant. Ha nem lát, akkor vak, és korlátozott munkaképességgel rendelkezik stb. Ezek nyilvánvaló dolgok, nekünk. De az már nem nyilvánvaló, amikor azt hisszük, mindent tudunk, azután kiderül, sorra tévedtünk. Egy példa: a geocentrikus, majd a heliocentrikus világgép stb.

Agyunk, érzékszervünk, emberi elme, szellemi tulajdonságaink határoznak meg most minket, és az első kettőre alapoz a materializmus, s az ebből kialakult tudományágak. A szellemi tulajdonságokra pedig a teológia, filozófia bizonyosságai reflektálnak, több-kevesebb sikerrel. A világtörténelmet írásban rögzítőkről például mennyire lehetne elmondani, hogy pártatlanok voltak? Ezzel együtt el kellene ismerni, hogy minden érzékszervünk és az eszünk kissé másképp mozog, másképp érzékel, mint például 20000 évvel ezelőtt. Lehet, hogy kifinomultabb, hogy jobban látunk, vagy nem biztos, hogy azt látjuk, amit kell, vagy azt érzékeljük, ami messzebbre visz, vagy csak arra specializálódtunk, ami fenntart. Nagy kérdés, merre tolódtunk el, amit látni, érzékelni akarunk, vagy finomodva keressük azt is, amit sejtünk, de nem is tudtunk eddig látni sem, pontosan elképzelni sem. Felmerülhet a jogos (?) kérdés, a társadalmi dezinformáció mennyire működik, vagy éppen a tananyag része is akarva (?) vagy akaratlanul(?) ferdített?

Mi lett hangsúlyos, amit látni akarna a szellemi hajtóerőnk? Az elménk, felfogóképességünk szerintem fejlődött, de nem mindenkinek egyformán, s itt erős szakadás érzékelhető. A felfogóképességünk, a spiritualitásunk, megértésünk különböző fokaiban jelentős elkülönülés van, aszerint, hogy ki mennyire pallérozza az elméjét. Van, aki pl. megelégszik egy TV nézéssel, keresztretjvényfejtéssel, eszik, iszik stb. s ennyi. A másiknak ezek nem jöhetnek számításba, persze a létfenntartási dolgokon kívül, mert feszegeti a lét nagy kérdéseit, „kínozza az agyát” filozófiával, matematikával, művészetekkel, csillagászattal satöbbi, tehát azt keresi, hogy hol lehet valami kiút abból a tudatlanságból, amiről már ő is tudja, hogy tudatlanságban szenvedünk, s ebből hogyan lehetne kijutni.

1. Nicolaus Cusanus szerint:¹ *A teremtett világot és egymást is sokszor eszünk és érzékszerveink által közelíthetjük meg, ha azonban az Isteni valóság az emberi elmét meghaladja (amiben a két fél egyetért), akkor nem foghatjuk fel úgy, mint a teremtett világ*

¹ <https://utitarsak.net/a-tudatlansag-tudasa-nicolaus-cusanus-oroksege/>

többi tagját. Akkor a megismerési folyamatban saját rációinkat is meghaladjuk. Ha Isten emésztő tűz, akkor közelsége minket is megemészt. Hogyan vagy honnan ismerjük meg Istent úgy, hogy a számunkra járatos megismerési utakon túli valóságát is el- és megismerjük?

Erősen felmerül az emberben a kérdés - ami természetesen a hitetlen világ szemével legintendő dolog, de az most számunkra nem érdekes -, hogy el tudunk-e jutni az igazságig Isten nélkül vagy Isten segítségével. John Locke pl. olyan következtetésre jutott, hogy a vallásnak azért nem lehet helye a társadalomban, mert Isten megismerhetetlen. Ebben, ha szó szerint vesszük lehetne igaza is, de láthatóan rossz az irány.

Azt vélem, hogy Isten nélkül nem jutunk el semeddig sem, maximum addig, amennyit az érzékszerveink felfognak, de annak az értékelése, analizálása sem biztos, hogy jól történhet.

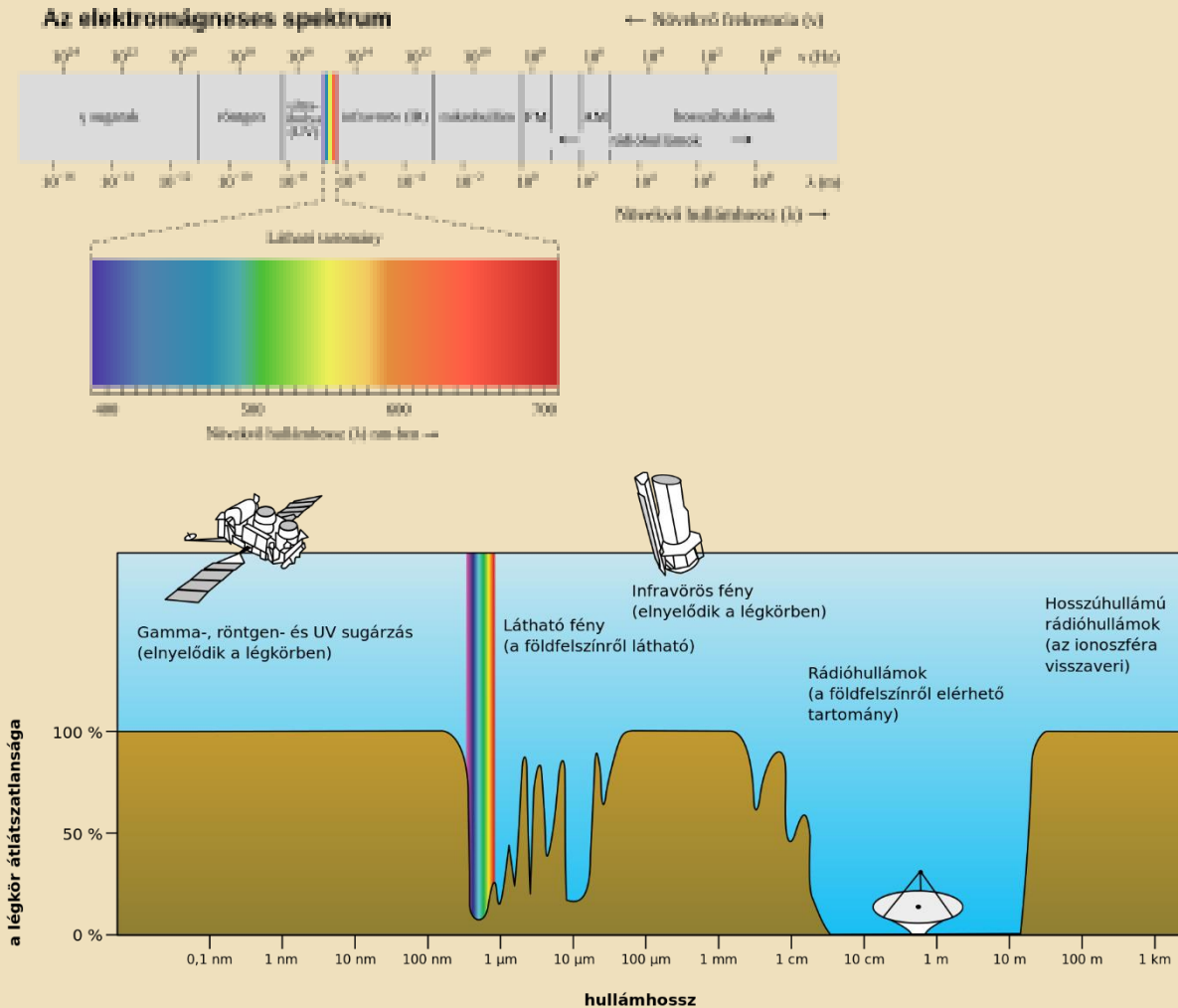
Isten segítségével az ember transzcendálhatja magát, és túlléphet a földi keretein is, s ha meg tudja tenni, akkor valameddig eljuthat az igazsághoz vezető úton. Ennek az útnak csak kezdete van, s akár az élet végéig való törekvés lehet. (Jó pap holtig tanul.) A túllépés szándékának a következménye a szellem nyitottsága az elfogadás képességével, az önkorlátozottságának a levetése, ezek mind olyan tényezők amelyek segítenek abban, hogy el tudjunk jutni a végső igazság megközelítéséhez. A végső igazsághoz –véleményem szerint– ember ebben a formájában csökkent befogadó képessége miatt nem valószínű, hogy eljut. Talán egyes esetben sikerülhetne, ha teljesen ki tudna lépni önmagából, de akkor is azt mondom, hogy újabb és újabb korlátok és gátak vannak, amiket nem ismerünk. Nagyon balga dolog lenne azt gondolni, hogy ameddig meditációval jutottam, az valami/a vég, nem igaz, mert a határt állandóan odébb „tolják”, ez a határ állandóan újabb és újabb ajtókat/horizontokat nyit ki. Az ember ameddig bírja, megy, és újra megy... de egy dologra biztosan rájön, hogy nem tud semmit, főleg ahhoz képest, amit addig tudni vélt.

Ki az, aki állandóan tovább „tolja” a határt? Direkt vagy indirekt módon, de Istentől származó cselekedetnek lehet venni. Nem azt mondom, hogy személyesen csakis Ő, mert –földiesen kifejezve– vannak segítő lényei, ugye a kereszténységben angyaloknak satöbbinek hívjuk őket. Ők valami szinten mellénk rendelt, magasabb fejlettségű lények, de többnyire az Isten az, aki kormányoz minket, aki az újabb és újabb felismeréshez vezetget minket. Ugyanakkor azt, hogy ki az, akivel „beszél”, kitől „kapja az infóját”, nagyon fontos lenne tudni az embernek, ezt úgy hívják, hogy a szellemek megkülönböztetési képessége. Ez igen sikamlós és veszélyes talaj, nagyon sokan tévúton is járhatnak, vagy meg is örülhetnek. Itt nagyon jó lelkipásztor, korrekt irányítás és szófogadó tanuló kell. Ez csak a nagyon kiművelt és mély lelki potenciával rendelkező ember számára járható út, ezért a megismerés, valószínűleg, az egyre mélyebbre jutásban csak különleges embereknek /lényeknek lehetséges. Ez messze nem elfogadott a társadalom részéről, sőt, gyanús, pedig ilyen lények nélkül nincs szellemi/spirituális haladás. A többiek vagy meghallgatják és elhiszik, vagy nem hiszik el, és elutasítják, vagy támadják.

Úgy gondolom, hogy az emberiség tudományos életében a legnagyobb hiány az alázatból van. Nem képesek felfogni, hogy egy rendszert belülről autentikusan nem lehet meghatározni; lehet hogy ezt megértik, de nem alkalmazzák, sajnos. Bármelyik tudományágat nézzük, matematika, fizika, kémia stb. mindegyik téves úton járhat, ha csak 3D-ben dolgozik/gondolkodik/észlel. A rendszerben levés az objektivitást veszélyezteti, igazából nem tudhatjuk a valóságnak mennyi részét közelítettük meg.

Erre egy példa a látás.

Köztudott, hogy az emberi szem a 380 és 750 nanométer hullámhosszok közé eső elektromágneses sugárzást érzékeli. Ez frekvenciaértékekben 790-400 terahertz (THz).² A látható fény hullámhosszainál kicsivel hosszabb hullámhosszak neve „közeli infravörös”, míg a kissé kisebb hullámhosszaké „közeli ultraviolet”.

A látással való példámon éppen a napokban beszélgettünk a mélyen gondolkodó barátaimmal, hogy milyen érdekes és nagyon banális példa, ha az ember éjszaka fél, akkor felcsukja a villanyt és már nem is fél- 😊. Ha racionálisan belegondolunk, ez erősen nevetséges. A fenti példán látjuk, hogy mennyi a mi látási tartományunk, amit egy kis lámpával még sötétben „láthatóbbá” teszünk, de akkor a szemünknek láthatatlan jobbra-balra elterülő skálán igen széles sávban, mi van? Érdekes, csak abban a tartományban félünk, amiről tudunk, a többitől nem veszünk tudomást. Pedig ha így gondolkodom –ami valóságosnak tűnik–, bárkivel, bármilyen jelenség előfordulhat, akár felcsuktam a villanyt, akár nem. De mi attól a kis villanytól, vagy ha már világos van és süt a Nap, megnyugodva azt gondoljuk, hogy már nincs okunk a félelemre. Ez számomra egyszerűen erősen nevetséges, ugyanakkor szánalmas is. Ebből az látszik, hogy a félelem ebben a sávban megszokott, az agy működésével kapcsolatos valami, oda-vissza reakció, s nem tudjuk, miért van így.

² https://hu.wikipedia.org/wiki/Látható_spektrum

Ha megérti, akkor az agy ugyan már tudja, hogy jobbra-balra van egy óriási szemünknek láthatatlan világ, valószínűleg tele különféle, akár értelmes lényekkel is. Azokban a sávokban még mások is lehetnek, sőt velünk együtt élhetnek, s lehet, hogy jóval előttünk is itt éltek. Így már más az aspektus, kérdés az is, hogy ez a tény az embereket nyugodttá teheti-e; nem valószínű, hogy egy ilyen egyszerű dologra át tudnak állni. Elképzelem, akik/amik a látókörünkön kívül vannak, milyen jól vigyorognak, amikor felcsukjuk a villanyt, s ők „büntetlenül” akár kán-kánt is táncolhatnak körülöttünk, mert a hangokból sem mindent hallunk...! Ha a helyzetünkbe belegondolunk, eléggé nyomorúságos az érzékelésünk, amire a mai tudomány épít.

A mi látható sávunk végtelenül keskeny, és ha csak ezt az egy dolgot említem, újra kell gondolni az embernek, mitől félt eddig, s mitől „kellene” félnie ezután. (Persze nem kell, mert ami volt, van is, azzal az együttéléssel mint eddig.)

Látható – ha csak ezt az egy tényt nézem –, az agyunk, a tudatunk, már ezt is tudja, ennek ellenére, a ránk szocializált vagy evolúciósan kialakult agyi korlátozottságunk tán ösztönösen működik. Levetni nagyon nehéz lenne.

Sok emberben ott a vágy a keresésre, a mértékét a képességük határozza meg, hogy tudnak-e túllépni a 3D keretein. Sokan ezt a törekvést nem értik, még megkérdézik, hogy minek lépnék túl, mivel leszek előbbre? (Aki ezt kérdezi, az valószínűleg semmivel.) Sokfélék vagyunk, az egyházi rendekben is van, aki kapustestvér, van aki rendezető prior, s ez így van a világi életben is, akár a tudomány területén is. Ebben az életében nem biztos, hogy mindenki előbbre megy, valaki igen, valaki nem.

Ezen keresztül mutattam be, hogy mennyire korlátozott az ember, s többnyire azok is akik a tudományt művelik, de itt van két szélsőség és szelekció is, persze nem biztos, hogy az erősen haladó szelleműeket érvényesülni engedik.

Sajnos, köztudott az érzékszerveink korlátozott volta, több területen is igaz: ismerjük a hallás, szaglás lemaradásunkat akár a kutyával szemben is, s ez csak a felszín. A baj az, hogy ez úgy komolyan nem zavarja a tudományos világot, pedig a korlátozottság visszahat még a gondolkodásunkra is: amit eddig biztosnak vettünk, és tudományt alkotunk belőle, az lehet erős tévedés is. Erős tévedés, ha a jövőnköt csak a 3D-re alapozott materialista tudás termékeként képzeljük el, ebbe már sok civilizáció belebukott.

³*A társadalomkritikusok újra és újra rámutatnak a Nyugat bajaira. Az elidegenedés, a társadalmi normáktól való eltérés (anómia), a nihilizmus, s az ezzel járó pesszimizmus, kilátástalanság mintegy melegágya a bűnözés, öngyilkosság növekedésének, vagy az ún. lassú öngyilkosság, a drogok, alkohol stb. egyre szélesebb körökben való elterjedésének. Egyre gyakrabban visszatérő kulcsszavak ezek, ahogy a józan ész kora átengedi helyét az aggodalom korának.*

Ez is mutatja a tudás korlátozottságát, illetve a földi tudás mindenhatóságába vetett tévhitet, ami nem képes az emberiség fennmaradásához, a technikai erkölcsi, gazdasági stb. fejlődésre hathatós előremutató választ adni, ahogyan az egyházak sem. Isten többségüknek halott, vagy éppen hiszegetik, de nem alapoznak rá, aki pedig teszi az az unikum.

³ <https://www.kagylokurt.hu/603/tarsadalomtudomany/vallas-es-tudomany.html>

A világ, s benne az ember több mint érdekes, és a legnagyobb talány. A lineáris szemléletet fel kéne váltani a tér-idő, korlát nélküli, multiuniverzális szemléletével is, legelőbb a tudományos világnak. Az orvoslásnál például igaz vannak próbálkozások, de csípőből leverik pl. a gyógynövényeket, a homeopátiát, vagy az akupunktúra tevékenységét, vagy a mozgásos erőközpontok kezelését. Sokkal nagyobb hangsúlyt kellene fektetni az ember egészére. Az orvosokat már az egyetemen sem komplexen tanítják, nem verik beléjük, hogy az ember testi és lelki tulajdonságokkal bír, amik szinte egyenrangúak a bajok okozásában is. Hinni, és tudniuk kellene –más lenne a törődés, és az ellátás minősége is–, hogy a beteg (akár tudatosan, akár tudat alatt) szeretet, törődés vagy bármi hiányában be akarja fejezni az életét, és erre semmilyen gyógyszer sem fog hatni. (A mai covid óta kialakult százalmas orvosi helyzet, hogy jobbára telefonon vagy emailben érintkeznek a betegekkel, nem is látják őket...) Ha ilyen egyoldalú embermegközelítés van, akkor az egyetemen szegények hiába pusztulnak bele a mikrobiológia, immunológia stb. tanulásába... Mire mennek vele, ha tudják a hormonokat, fehérjéket stb., s a beteg mégsem gyógyul, mert nem jól fogtak hozzá.

Ami most látható, ez már viszont a társadalom működéséből is fakadhat. A fenti idézet szerint is a negatív hatásokat egyre jobban lehet érezni, tehát itt fel kéne lépni, helyre billenteni a féloldalra billent társadalmi felfogás, hamis megelégedettség szekerét.

Többször említettem az alázatos megközelítési témát: jobban kellene a szemnek a láthatatlanra is figyelni, levetni az egót és ezer százalékkal a tudatunkat kifelé helyezni. Próbálkozni kellene, hogyan tudnánk egészségesen visszahelyezni a fejlődésünket illetve a tudásunkat a normális, mostani technikai szintnek megfelelő ember magas fejlődési szintjére. Ehhez elvárt, hogy lelkileg is, egzisztenciálisan is egészséges társadalmi körülmények legyenek, hogy az emberiség alakuljon, fejlődni is tudjon, és ne pusztulni.

Miért is keresi az ember, még ha a teljes igazság eléréséhez semmi reménye sem lehet azt, hogy hol, meddig terjed az, amit nem tudunk?

Uo. 1 N. Cusanus: *Szellemünk tehát az örök bölcsességtől birtokolja princípiumát. Eszerint olyan módon létezik szellemileg, hogy léte jobban hasonlít a bölcsesség formájához, mint valami egyéb, nem szellemi természetű létező. Ennélfogva, amikor a bölcsesség kisugárzik egy szent életű ember lelkébe, avagy abban működik, az a lélek vágygal teli mozdulattal buzog föl. Aki ugyanis szellemi mozgással a bölcsességet keresi, az belülről megérintődve, valamint magáról megfeledkezve testi elragadtatást él át, s mintegy testén kívül kerülve éri el az előzetesen megízlelt édességet. Az összes érzéki valóság súlya sem képes őt visszatartani, amíg csak egyesül az őt vonzó bölcsességgel.* (89–91. oldal)

Cusanus a bölcsességről ír, de mi ma már nem egészen ezt értjük a bölcsesség alatt, bár megközelíti a dolgokat. A bölcsességhez még hozzátenném, amikor az emberben a nagyon különböző információk, tapasztalatok, spirituális, földi, erkölcsi s egyéb tudások egy nagy gömböt képeznek, ez a nagy gömb messze átszínezi az eredményt, amit az ember aztán levon konklúzióként. Más lesz az eredmény, ha átgondolva, többféle oldalról közelíti meg a dolgokat, és ez a bölcsesség lehetséges, hogy valóban Istentől ered. De anonim módon is lehet Isten a háttérben, például van olyan idős ember, aki úgy, ahogy Isten-hiszegető, de nem különösebben: nem misztikus, nem elmélkedik. Mégis, egy olyan fajta bölcsességgel rendelkezik, hogy az ember megáll és komolyan elgondolkodik, ez honnan van? Ez is adomány, hozott, kegyelem, ki tudja? De úgy, hogy én most bölcsülni akarok nem lehet; van egyfajta potencia, egyfajta erős törekvés, hogy a bozontjaimat a lelkemről leverem, hogy

egyre tisztábban láthassam a valóságot. Az, hogy megbölcslök-e ettől vagy nem az nem feltétlenül az én akaratom függvénye.

Tudásunk tévedésekkel tarkított, így sok-sok valótlan dolog bölcsője. Itt nem a gyenge, de igaz alapokra épített fokozatos fejlődésről beszélek, mert ott az alap valós volt. Gyakran nagyon kevés dolog állja meg a helyét, de pl. az isteni kinyilatkoztatás az evangéliumban, azok a dolgok, amelyeket a józan ész nem mindig enged megérteni, de amit elmélkedésben az ember megkap –nem képzelődik–, az azt bizonyítja. Semmiféle információ később sem írja fölül, vagy nem annulálja az információt, hanem mint egy alapra ráépít, mélyen megértet, elképesztő módon megmagyarázza. Tehát nem az fog kiderülni a későbbiek folyamán, hogy nem igaz, hanem az, hogy mekkora rejtett kincs van előttünk. Ez a Biblia nagy titka.

A tudás bekorlátozása, az alapigazságok kikerülése, az inkább hamis alapokra épített, majd ennek direkt megtartott továbbfejlesztett variációja például a kereszténység (császári presszióra született dogmával) reinkarnációs hitének tiltása. Mennyi –számomra– erőltetett dogmát szült, hogy tartsák magukat a tévedéshez. A zsidóknál (legalábbis Krisztus előtt) egy részének természetes volt⁴ *A zsidó misztikus vallás, a kabbalisztika is foglalkozik a lélekvandorlással. „A lelkeknek vissza kell térniük a legfelsőbb szubsztanciába, ahonnan származnak. De ennek végrehajtásához minden tökéletességet ki kell fejleszteniük, amelynek csírája el van ültetve bennük.” – olvasható a Zóhárban, az egyik alapkönyvükben.*

A fenti példák alapján láthatjuk, némi politikai, ideológiai, egoista nézetek is szerepet játszanak a tévedések tudatos (?) megtartásában.

Szerintem szükséges, hogy Istent bevonjuk az igazság keresésébe, mert nélküle nem megy, illetve nagyon sok tévedést okozhat. Sokszor fölmerül az emberben a kérdés, hogy ha a többség a kornak való megfelelési kényszer miatt is, sok mindenben téved, ahogyan a történelemben is látható (főleg egyben visszaolvasva, elképesztően manipulatív az alkotók tudatos, vagy csak vélt tudatlansága miatt is), merre keressük a kijavítandó igazságot, mert itt hegyek épültek a valótlanásra.

Gaul Géza: A megismerő szerv Bohr megállapítását a kognitív lélektan fényében a következőképpen fogalmazhatjuk meg: Az emberi logika, a matematika, az okság elve, a tudományos gondolkodás alapjai, voltaképpen a mai embernek (Homo sapiens sapiens) egy a törzsfejlődés során kialakult szerve (a megismerő szerv), amely rendkívül eredményes volt az ember kifejlődése során, és, mint tudjuk, végső soron lehetővé tette az ember kiválását a természetből. Ez a szerv az ember múltjából, múltjának mindennapi körülményeiből ered, azok választották ki, azokban eredményes, azon körülmények között eredményezett szelekciós előnyt⁵

A fenti sorok nagyon jó meghatározást adnak, és valóban így van, hogy ez a fejlődés, ez a pozitívan ható evolúció elvitte az emberiséget odáig, ahol most van. Észlelhető egyfajta cizelláltság ezen belül, és egyfajta olyan evolúciós vagy törvényszerű fejlődés, hogy elválnak egymástól a fejlődési ágak, és lesznek megalapozó szellemi emberek, és lesznek ösztöneiknek élő emberek. Nagy kérdés: melyiknek biztosíthatja jobban a fennmaradást? Ha

⁴ <https://kollektivmagazin.hu/2021/07/07/tudomanyosan-a-reinkarnaciolorol/>

⁵ <http://www.sze.hu/~gaul/magyar/koppen2haga.pdf> Bohm, David: Okság és véletlen a modern fizikában. Gondolat, Budapest, 1960.

egy kicsit átgondoljuk, akkor arra kell kérdeznünk, biztos, hogy az-e a fennmaradás hosszú távon, ami ma megy? Mennyire csúszik ki az emberiség lába alól a talaj, tudják-e, hogy mit akarnak elérni ezzel? Tudják-e, ha egyirányúvá teszik a fejlődést, akkor instabillá válik a létünk?

Nagy bajnak találok azt, ha a tudomány és a vallás –hacsak nem államvallás, mint például a mohamedánoknál, ami erősen káros– „haragban” van egymással, és nem próbálja az egymás értékeit szinkronba hozni. A tudományos világ liberális gőggel elutasítja, ami nem látható, nem fogható, nem mérhető, pedig a fentiekben pár példával bizonyítottam, mennyire beszűkült az érzékelési határunk, és az erre épülő eszközrendszerünk is. Az emberiségnek tovább kellene lépni, transzcendálni kéne, mert a vallási alap, Isten, direkt módon nem bizonyítható. Ha a tudomány és a vallás nem működik együtt, akkor a tudomány erősen elzárja magát a 3D-n túli „friss levegőtől”, a világismerettől. Van olyan is, ami ma már látszik, hogy a nagy tudósok egy része eljut Istenig, de a javarésze megelégszik a középszerűséggel, és a maga parcionalitásában megpróbál kapaszkodni (a semmibe...), és ott foggal-körömmel védi az esetleg téves nézeteit is. A tudományos világnak állandóan le kéne bontani a falait, hogy újabb és újabb horizontokat lásson, de nem teszik, a háttérérdekek miatt erre nem is képesek, így nagy részük erősen megalkuszik azokkal, akik fizetik őket. Innentől fogva a tudatlanság, hogy milyen szintig megy el, az elkésztő. Be kellene látni azt, hogy *tudom, hogy nem tudok semmit*.

A mai tudomány fél attól, hogy az általa meghatározott, detektálható eszközökön kívül, olyan ismereteket, létsíkokat fedezzen fel, amelyeket az ő tudományos módszerével nem tud igazolni. Így sokszor még hipotetikus szinten se merik fölállalni, hogy a felismeréseket vagy a felmerülő kérdéseket a lét többi síkjába behelyezzék kérdésként, és megpróbálják más aspektusból megtalálni a megoldást. Ma merev gátakba ütköznek, mert félnek attól, hogy további bizonytalanság vagy bukás lesz a vége, ami ugyan előfordulhat, de átható győzelem is lehetséges.

Az új felé kell menni, s megfelelő módon közölni, nem úgy, hogy ez biztos és hogy így van, de ez is lehet egy alternatíva. Ha ilyen nyitottsággal közelítenének a különböző rezgések, létsíkok, Isten, szellemi világ és egyebek felé, akkor valószínűleg a tévedések sokasága ritkulna.

Legfőbb kívánságom mindig az volt, hogy megtanuljam az igazságot megkülönböztetni a tévedéstől, avégből, hogy tisztán lássam, miképpen kell cselekednem, s biztonsággal haladhassak előre ebben az életben.

– René Descartes

Varga Péterné/ Pável Márta, katolikus hittanár, az AQUILA h.r. vezetője, 38 éve az AQUILA kat. közösség létrehozója.

Két könyve jelent meg (Akinek füle van a hallásra, az hallja meg, valamint A misztikus teológia alapjai) és egy Hazafelé címmel folyamatban van. Publikációi megtekinthetőek; az AQUILA Magazinban és a Túllépés n.é. lapban, valamint a blogokban:

<https://sasmarta.blogspot.com>

<https://ufo-sas.blogspot.com>

<https://isten-az-egyetlen-remenyunk.blogspot.com>

<https://tullespes.blogspot.com>

<https://sasgondolat.blogspot.com>

Szeibert Márton

MINDEN ÉLVEZET BÚN?

A kereszténységgel szemben sok ember azt a kritikát fogalmazza meg, hogy bűnnel és pokollal fenyegetőzik, és bármi, ami a földön élvezetes lehet, azt bűnnek bélyegzi meg. Enyhe gúnnyal mondogatják az egyház tanításait, legalábbis, ami bennük kép kialakult: *„Ha élvezed a finom ételt, torkos vagy. Ha paráználkods, pokolba kerülsz. Ha lustálkods, megint pokol...”* Egy hétköznapi embernek, aki ennyit lát a kereszténységből, nem csoda, ha nem jön meg a kedve ahhoz, hogy mélyebben megismerje Krisztus követésének mélységeit.

Amikor egy nem vallásos ember felől ilyen kritikát kapok, hogy a kereszténység elutasít minden világi élvezetet, akkor mélyen el kell gondolkozzom, hogy ezekre a „vádakra” hogyan tudok olyan választ adni, ami érthető lesz a számára (még ha nem is elfogadható). Ezt nem beképzeltségéből mondom, vagy a másik lenézéséből, hanem pusztán azért, mert az ilyen jellegű tanítások eredete a kereszténységnek nagyon a gyökereiben benne van, és nem véletlenül, hanem nagyon is megalapozottan. Egy vallástalan ember számára ezeket nehéz elmagyarázni, mert hiányoznak még a legalapvetőbb teológiai alapfogalmak és definíciók is. Nem biztos, hogy van értelme a próbálkozásomnak, de a jelenlegi cikkemnek az lenne a célja, hogy olyan magyarázatot adjon, egy rövid összegzést, ami többek számára érthető.

Kezdjük egy alapvető információval, amit a keresztény misztikus teológia⁶ tanít nekünk. Ez a jelenlegi földi létforma egy nagyon rövid szakasza az életünknek. A lélek halhatatlan. A halálunk után a lelki milyenségünk szerint emelkedünk, süllyedünk. A földi lét sok bánattal, problémákkal, betegségekkel tarkított, és ha az embernek vannak boldog percei, ha örülni tudunk valaminek, az önmagában nem bűn, ezt szerintem senki értelmes keresztény nem tanítja. Akkor főleg nem bűn, ha ezeket az örömeket Isten iránti hála hatja át. A bűn egy olyan fogalom, amit azokra a fizikai vagy szellemi cselekedetekre (vagy azok hiányára) húzunk rá, amelyek a lelket egy még mélyebb (rosszabb) állapot felé sodorhatják, és ami így hosszútávon nagyobb szenvedést okoz az elkövetőjének (vagy akár másnak), még akkor is, ha amúgy az adott pillanatban élvezetesnek tűnt.

Lépjünk kicsit vissza a gyakorlatiasabb megközelítés felé. Nem kell kereszténynek lenni, elég, ha elmegy valaki egy orvoshoz, egyből megkapja a magáét, ha például túlsúlyos. Mindenki tudja, hogy a cukor, főleg túlzott mennyiségben, káros az egészségre. Ebéd után sok ember szívesen enne egy kis desszertet, és talán van is rá valakinek lehetősége, hogy egyen, de ha van egy kis önuralma, akkor általában mégis megtartóztatja magát, és nem azért, mert vallásos, hanem azért, mert nem akar önmagának ártani, nem akar elhízni, nem akar cukorbeteg lenni, nem akar semmilyen egészségügyi problémát önmagának. (Néha nincs ezzel baj, a szervezet sok mindent elvisel, de a mindennapos desszertezés nem egészséges.) Tehát a torkosság elleni tanítás nem csupán a kereszténység sajátja, hanem a modern orvostudományé is. Nemrég egy orvostól hallottam, hogy az egészséges bélflórának szüksége van napi minimum 16 óra koplalásra (más szóval az étkezési időablakot 8 órára kell szűkíteni, és sok zöldséget kell enni). Ezt én nem tudom, és nem is célom igazolni, talán nem is lényeges, de az igen, hogy ha valaki nem tudatosan étkezik, és gátlástalanul sok egészségtelen ételt eszik, akkor annak hosszútávon fájdalmas következményei lesznek. Hasonló módon végig mehetünk, milyen szenvedések származhatnak abból, ha valaki paráználkodik (betegségek, pszichés sérülések, nem kívánt terhesség, stb...). A nem rendezett kapcsolatokból rengeteg sérült ember és sérült gyermek kerül ki, akiknek a fájdalmait képtelenség összeadni, de Isten, aki mindezt látja, meg akar menteni ezektől. A lustálkodás (nem az egészséges pihenésről beszélünk, amire mindenkinek szüksége van) egy szürke, nehézkes fátyolt hűz az emberre, szörnyű hiányérzetet és depressziót. Szintén orvostól hallottam, hogy egy egészséges felnőtt embernek nincs szüksége napi 7 óránál több alvásra, sőt, betegségre utal, aki többet alszik, és az ébren töltött időből minél többet kellene

⁶ Bővebben ezekről a tanításokról javaslom Pável Márta könyveit: "**Akinek füle van a hallásra, az hallja meg!**" - **Misztikus út szemlélődésekkel** című könyvet és az **A misztikus teológia alapjai** című könyvet.

kertben, szabad levegőn aktívan eltölteni. (Keresztény misztikusok, szentek ennél kevesebbet javasolnak, de most ebbe ne menjünk bele.) Mivel a kereszténység erősen rámutat arra, hogy a gátlástalan örömszerzésnek veszélyei vannak, ezért az élvezetekre vágyó ember szemében épp a kereszténység válik gyűlöletessé, holott semmi meglepőt nem mond. -- Vagy mégis?

Az igazsághoz hozzátartozik, hogy a kereszténység jóval több és jóval mélyebb tanítások halmaza, mint amire eddig kitértem. Pusztán orvostudomány és pszichológia is elég lenne a fentiek beismérésére, ehhez nem lenne szükség kereszténységre. A keresztény törvények, amikor bűnnel és pokollal ijesztetnek, egyrészt a lélek halál utáni szenvedésének lehetőségére is rámutatnak, másrészt az egyszerű emberek nyelvén fejezik ki, hogy legyünk óvatosak, és minket védjenek meg, hogy a lehetőségekhez mérten élhető életünk legyen, ne sodorjuk magunkat felesleges szenvedésekbe ebben az életben sem, és a jövőben sem. A kereszténységben mindennek van egy lelki vonzata is, ami sokkal lényegesebb azoknál a külsőségeknél, amikről eddig írtam.

Nem ennek a cikknek a témája ezeknek a kifejtése, de példaként említek egyet. Ha valaki arra fordítja az idejét, és arra trenírozza magát, hogy a legkulinárissabb ételekkel kényeztesse magát, még akkor is, ha nem is eszik sokat, akkor ott elvonódik a figyelem a fontosabb dolgok felől. Akkor a lelki finom érzékszervek helyett a durva testi rezgések fejlődnek. Akkor az önzetlen és boldog segítségadás, szolidaritás helyett önmagunkra pazaroljuk az időt. Akkor ahelyett, hogy felismernénk ennek a világnak a másodlagosságát, illuzórikus voltát, és lelki valóságokkal tisztítanám a tudatomat, helyette épp azt a látszatot erősítem, amiről a kereszténység azt tanítja, hogy haszontalan (vö.: Jn6,63). A boldog, felszabadult, teljes élethez az illúzióktól való megszabadulásra lenne szükség, nem azok építésére. Szerintem itt is igaz, hogy arany középút, mértékletesség az, amit érdemes követni, hiszen az ízek is hozzájárulnak ahhoz a teljességhez és változatosságához, ami az egészséges emberi élet része. Nem feltétlen hasznos íztelen ételekkel kínozni magunkat.

Minden élvezet bűn? – induljunk el kicsit másképp.

Hullámozó világban élünk, jó és rossz tapasztalatokkal találkozunk, néha boldogok vagyunk, néha nem. Ha valaki minden napra koncertet vagy vendéglős estét vagy bármilyen élvezetet adó programot szervez magának, akkor mikor van ideje otthon a kötelességeit elvégezni? Ha valaki az élvezetet túl akarja nyújtani, hogy azt ne váltsa fel más, hogy mindig legyen egy pozitív impulzus, de nem akarja látni a rosszat, akkor valójában önbecsapásban él, amíg a lufi ki nem pukkan. Az élet a természetes jellege szerint ugyanis nem élvezetek sorából áll, hanem alapvetően munkából, küzdelemből, változásból, és néha egy kis pihenésből felváltva. Lehet helye az élvezetnek, mértékkel. Tudni kell, hogy az élet véges, és aki menekül ez elől a gondolat elől, az hazudik magának. Nem bűn, ha valaki finomat eszik, de ha nem tud nemet mondani magának, és kétszer annyit szed a tányérra, mint amennyit meg bír enni, vagy ha pusztán az élvezet kedvéért elmegy egy 20 fogásos 100 ezer forintos vacsorára, akkor szerintem ott már erkölcstelenségről és bűnről beszélünk, mert értelmetlenül pazarol nagyon nagy erőforrást önmagára.

Az élvezet önmagában – szerintem – nem bűn, a gátlástalan élvezet viszont mindenképpen az. Élvezet az is, ha meghallgatunk egy Mendelssohn hegedűversenyt, és az néha szárnyakat adhat a léleknek, szóval nyilvánvalóan nem bűn. Az érzékszerveinken keresztül különféle impulzusok érnek minket. Vannak köztük hasznosak, vannak ártalmatlanok, de lehetnek

olyanok is, ami után úgy felfordul az ember lelke, hogy napokig nem tud aludni. Hiába élvez valaki a horrorfilmet, többségük valószínűleg olyan, ami túl durva az emberi léleknek, és ezért nem hasznos. Hiába finom a fagylat, ha túlzásba viszem, kárt okozhat. Az élet alapvetően nehéz, az ételért meg kell küzdeni, akkor is, ha vetünk, akkor is, ha aratunk, akkor is, ha a fáról kell leszedni a gyümölcsöt, akkor is, ha állatot kell tartani. A városi létforma távolabb került az élet alapvető természetétől. Itt hajlamosabb az ember arra, hogy élvezeteket hajhászva az élet alapvető nehézségét, szenvedéseit eltakarja önmaga elől egyfajta hamis fátyollal. Amikor a kereszténység aszkézisről beszél, akkor az élet valódi természetének a feltárását tűzi ki célul. Az élvezetek elhomályosítják ezt a tisztább képet, ezért tanítja a kereszténység, hogy káros lehet. De ettől még nem szabad félelemben élni, nem kell attól reszketni, hogy minden, amihez nyúlok, bűnt rejt magában. Azért születünk ide, mert ilyen a lelki szintünk, itt kell helyt állnunk, itt kell élnünk. Az élet része a szenvedés is, az öröm is, az elfogadás, a tanulás, szóval egy csomó minden, amiből tapasztalatot szerzünk, és ha odafigyelünk a keresztény tanításokra, akkor sok felesleges szenvedéstől óvhatjuk meg magunkat. Alapvetőnek kellene lennie a tízparancsolat betartásának.

Lényeges szemléletbeli különbség van egy vallástalan és egy spirituális ember között. Az előbbi számára ez a néhány földi év, amit itt töltünk jelenti a mindent, amiben ki kell teljesedni. Az utóbbi számára, a spirituális embernek, akinek lelki tapasztalatai vannak, aki megízleli Isten gyöngéd szeretetét, annak az embernek a lét valósága kitágul, nem csupán néhányszorosára, hanem elmondhatatlan mértékkel, dimenziókon túli valóságokkal. Ez azt jelenti, hogy a földi évek az ő szemében összeszűkülnek, eltörpülnek, nem annyira fontosak olyan értelemben, hogy minden élvezetforrást ki kellene használni. Egy szent ember nem azért nem hajtja az élvezeteket, mert az „bűn”, hanem mert eszébe sem jut, mert nem vágyik rá, mert másra figyel, más célja van, és nincs szüksége pótszerekre, de közben nem is fél attól, hogy például jókat ne vessen, és örüljön az Isten adta boldog perceknek. Azt látja, hogy az ő szeretett Jézusa odaadta értünk önmagát, nem önző, élvezetekkel teli életet élt, hanem önfeláldozó étellel példát mutatott. Jézus követése boldoggá teszi őt, mert Isten társaságát élvez. Hívhatjuk az ilyen embert aszkétának, mert nyilván sok élethelyzetben sok vágyról le kellett mondani, ami fájhatott is, de ez egy jobb, szent állapotba emelte őt, és az egész emberi jelenségre tekintve egy magasrendű élet tárul elénk, egy sokkal boldogabb élet, mint amit bármilyen élvezethajhászással bárki el tudna érni.

Ha ezt a fenti gondolatot, ezt a képet, egy rövid vallási, erkölcsiösszegzésbe valaki le szeretné vetíteni, akkor talán csak annyit írna, hogy „*a világi élvezetek nem kívánatosak, bűnösek*”, holott remélhetőleg a fentiekből érződik az, hogy ennél sokkal mélyebb dolgokról, a valóság megéléséről, az illúziók leépítéséről van szó. Hamis képet látnak a kereszténységről a nem hívő emberek, mert csak annyi jut el hozzájuk, hogy minden, amire ők vágnak, azt a kereszténység bűnnek bélyegzi meg, és nem látják a mögötte rejlő valóságot.

„Ha csak egy pillantást vetek is arra a képre, amelyet a lelkemben hordozok, teljesen meg tudom őrizni a szabadságomat. Akármilyen is lássak azóta idelent, az mind undorral tölt el, mihelyt összehasonlítom azzal a végtelen kedvességgel, amelyet az én jó Uramon láttam. Nincs tudomány, nincs kellemes benyomás, amelyet én azóta becsülni tudnék, ha egybevetem vele azt a boldogságot, amelyet annak az isteni szájnak egyetlen szava - hát még annyi - szerez nekem. S hacsak az Úr, bűneim büntetéséül, meg nem engedi, hogy ez az

emlék elmosódjék bennem, biztosra veszem, hogy engem soha többé nem lesz képes senki sem igazán lekötni; egy röpké visszagondolás az én jó Uramra, mindig elég lesz ahhoz, hogy a lelkem fölszabaduljon.”

Avilai Nagy Szent Teréz, Önéletrajz, XXXVII. FEJEZET⁷

A cikk írója: Szeibert Márton mechatronikai mérnök, az AQUILA Civil Közösség tagja, helyettes vezetője, aki 16 éve végez önkéntes tevékenységet az AQUILA szervezésében. A teológia, filozófia a kedvenc hobbijai közé tartozik. Egyéb írásai az AQUILA Magazinban és a Túllépésben olvashatóak.

Rizmayer Péter

AZ EGÓRÓL

Ez a rövid írás egy közelítési kísérlet az egóról az AQUILA filozófiája és tapasztalatok alapján

1.

Az emberben kell lennie valami olyan központnak, amire rátapad a világ. Rátapadnak az érzelmek, az elvárások stb..., a világ komplexen. Elképzelésem szerint a lélek nem lehet az a központ, hiszen halhatatlan, így képtelenség, hogy a tér és az idő „megtalálják”, közvetlenül hassanak rá. Ilyen értelemben az emberben van egy isteni központ, és van benne (kell lennie, tekintettel arra, hogy a világban él...) egy nem isteni központ (ami nem az igazi központja...), ezt hívjuk egónak. Az egyik időtlen, a másik benne van az időben. Az egyik végtelen, a Végtelen része, a másik időben van, és a világ része. Tekintettel arra, hogy ezek ellentétesek,

⁷ Ford.: Szent Teréziáról nevezett Ernő atya sarutlan kármelita

emiatt muszáj, hogy harc alakuljon ki közöttük. Az egyiknek le kell győznie a másikat, olyannyira mások. Tekintettel arra, hogy a lélek végtelen, emiatt az ego nem nyerhet, mégis az ember szabad akarati döntései alapján egyre több helyet foglalhat el az énben, vagyis az isteni központ egyre jobban háttérbe szorul, vagy inkább nemes lovagként háttérbe vonul, merthogy bármikor – ha nem tisztelné a szabad akaratot – legyőzhetné az egót. Közismert Platón szárnyas fogat hasonlata a lélekről a *Phaidroszban* (253 d), ahol az egyik ló derék, nemes tartású, a másik hitvány, görbe, nehézkes. Az előbbi a jóra irányul, utóbbi az ösztönök után veti magát. Az ember (a kocsis) dönti el, hogy melyiket eteti. És amelyiket jobban eteti, az fog nagyobbra nőni...

A lélek nemzéssel belejön a testbe, és abban a pillanatban rázáródik, ráborul a világ. A világ minden elvárása már a kezdeteknél megvan. Ilyen értelemben a világ tolakodó. A világ akkor is ráborul valakire, ha ezt a világot választotta (vagyis készen áll a világra), és akkor is, ha valakit belöknek ebbe a világba, nem ő döntött az idejövételéről. Nemcsak végtelen és igaz tudásunk van, amit hozunk magunkkal, eleve a lelkünkben van (lásd Platón, Descartes⁸) hanem előző életből hozott tudásunk is, amit cipelünk magunkkal, ami sodor magával, és ami alapvetően a különállásunk (különállásunk akarásának) gyökere. És ez a tudás élni akar, világot akar magának, meg akarja valósítani önmagát. Valószínűleg olyan erő lehet benne, amit a normál hétköznapi életünkben nem is látunk, nem is foghatunk fel, mert nem jelenik meg. Egy hullámból vajon leírható-e a tenger? Nem. Egy hullámot látunk, miközben ami idelök bennünket, az elemi erővel lök bele a világba. A világ kell neki, mert Istenben nem lehet külön, nem élhetné meg a nagyságát. *Valószínűleg ezért menekül előre, mert Istenben lényegtelen, Istennel szembesülve kiderülne, hogy gyenge, egy semmiség, egy játék a pillanatban.* Ugyanakkor Isten nélkül lehetetlen megküzdeni vele. Az átlagos énünk gyenge ahhoz, hogy megtörje. Egyedül Isten képes megtörni, ha átadjuk magunkat Neki, a lélek kiszabadul a kettős játékból. Önmagára talál. Elkezd szeretni, elkezd megismerni önmagát. Ez egy nehéz és fájdalmas folyamat. Nem véletlen, hogy Platón is a *Barlanghasonlatban* a léleknek az árnyaktól, a világból való kiszabadulása során kényszerítésről beszél: *„Ha aztán innen valaki erőszakkal továbbvonszolná felfelé a göröngyös és meredek úton, s nem engedné el, amíg csak ki nem húzná a napfényre...”*⁹

Az igazi lelkivezető is – mint amilyen Pável Márta nekünk – ezt a szerepet tölti be. Éles Sas mamaként tereli, óvja a tanítványokat. Aki pedig gyenge, az egója nem bírja az utat (egy magas hegyet képzeljünk el, ahol csak kötéllel, együtt, az időjárási körülményeknek kitéve lehet egyre jobban körkörösén felfelé haladni), az előbb-utóbb felborul és elmegy, mert már túl sok neki a fény, eléri azt a fokot, ahol nem bírja elviselni, és kiderül, hogy bár megvolt

⁸ „Mert gondolatmenetünk most nem az egyenlőre vonatkozik, hanem inkább magára a jóra és az igazságosra és a jámborra, és, ahogy mondom, mindarra, amit úgy jelölünk, hogy „az, ami van”, a kérdéseinkben, amikor kérdezzük és a válaszainkban, amikor válaszolunk. Úgyhogy mindezeknek az ismeretét szükségképpen még a születésünk előtt el kellett sajátítanunk.” Platón: *Phaidón*, In Platón összes művei, első kötet, Európa Könyvkiadó Budapest, 1984, 1052. o.

„De egészen másképp áll a dolog, ha valamely nálamnál tökéletesebb lény fogalmáról van szó; a semmitől nem kaphattam, az nyilvánvaló; s hogy az, ami tökéletesebb, kevésbé tökéletestől függjön, s belőle következzenek, nem kisebb ellentmondás, mint az, hogy valami a semmiből származzék; tehát magamtól sem kaphattam ama fogalmat. Ennélfogva nem maradt más hátra, mint hogy oly lény helyezte belém, mely igazán tökéletesebb nálamnál, sőt melyben minden tökéletesség megvan, melyről valami fogalmam lehet, azaz, hogy egy szóval mondjam, mely isten.” Descartes: *Értekezés a módszerről* <http://mek.niif.hu/01300/01321/01321.htm>

⁹ Platón: *Állam*, In Platón összes művei, második kötet, Európa Könyvkiadó Budapest, 1984, 458. o.

benne a jószándék, a törekvés, valójában olyannyira saját egójának csapdájába került, hogy képtelen volt ezzel megbirkózni, nem volt elég erős ahhoz, hogy az igazi énjét válassza. Amikor érzékeli ezt a problémát, egy ideig még alakoskodik, utána gyakorlatilag – bármennyire is próbál a lelki vezető jó irányba hatni rá – kicsit kínos, szégyenteljes, ugyanakkor megkönnyebbült mosollyal az arcán leveti magát a hegyről a szakadékba. Ez a zuhanás nem az időben történik, lehet, hogy csak jóval később – földi időben mérve pl. húsz év múlva, vagy akár egy következő életben (amikor már a konkrét hatása megtapasztalható lesz) — éri el a szakadékot. Ha értené a zuhanást, akkor azt is megértené, hogy miért történt vele mindez. Egy kegyelem lenne, és lehet – Isten tudja, aki maga az igazság és a jóság –, hogy mikor érik meg egy újabb kegyelemre.

2.

Az ego pontosan tudja, hogy nem ő az igazi központ, ugyanakkor nem hajlandó ezt elismerni, emiatt folyamatosan bizonyítani akar. Pl. ha valakit a saját magában való kishitőség hajt (hagyja, hogy az ego elhitesse vele, hogy ő kicsi, senkinek sem kell stb.), állandóan bizonyítani akar (és amikor sikerül, akkor roppant elégedett önmagával), emiatt karrierista lesz, ugyanakkor sosem lesz megállás (mint a mesében a kis gömböc, igazából egy őrület), mert bármilyen magasra jut, szerintem a kishitősége nem fog megszűnni. Ez az egész folyamat valójában elrejtő önmaga előtt az igazi énjét (egyre jobban elrejtő), és ha nem változtat, akkor lehet, hogy vezérigazgatóként, ugyanakkor lelki értelemben roncsként, teljesen kiüresedve fog meghalni. (És ugye csak a lélek megy tovább, minden más itt marad...) Ez is egy példa az ego által állított csapdára, amiből szükséges kikeveredni. Az is látható a példában, hogy az ego nagyon okos, ravasz, tudja hol a gyenge pontunk, ahol megfoghatóak vagyunk, ahol térdre tud minket kényszeríteni, és meg tud nyomorítani. Röviden, ez az egzisztenciánk egyik alapkérdése, hogy elég erősek, bátrak vagyunk-e ahhoz, hogy igazi önmagunkat válasszuk, és nekivágjunk az Istenhez vezető hegynek, megszerezzük, vagy inkább visszaszerezzük (Isten kegyelméből) az igazi öntudatunkat, hogy Isten gyerekei vagyunk. Bármennyire is ravasz az ego, azt ne

feledjük – Szent Ágostonra hivatkozva –, hogy a sötétség a fény hiánya¹⁰, vagyis nincs igazi léte, entitása, csak akkor létezik, ha hagyjuk, hogy létezzen és belőlünk táplálkozzon, felemészítve az emberben lévő fényt, az igazi én ellen fordítva. Ebben nem lehet, nem szabad szépíteni. Az ember feladata nemcsak az, hogy az egót magában felszámolja, hanem – ha megérett rá –, az is, hogy lehetőség szerint másokat is segítsen, felismertesse velük az isteni eredetüket.

3.

A mai ember a technikai haladásba van beleállítva. Minél fejlettebbet, minél modernebbet akarunk. Ha ezen az úton haladunk, és tudunk felmutatni eredményeket, akkor van létjogosultságunk. Valami ilyesmi (is) a mai ember létállapota. Lehet, hogy ez korábban egyáltalán nem volt. Gondoljunk a középkorra. Mintha egy folyamatos versenyben élnénk, ami ellenáll annak, hogy megálljunk és rákérdezzünk a lényegére. Ez a létállapot eltereli az embert attól, hogy rákérdezzon önmagára. Ez a „hullám” egyre inkább horizontális látásmódra, földi síkra, „ittre” koncentrálja a gondolkodást (elvilágiasítja), és nem a vertikális viszonyra, Isten-kapcsolatra. Ez sokkal könnyebb is, mint önmagunkat megváltoztatni. Nincs mélysége, nem is akar a mélységbe menni, ugyanakkor végtelennek mutatkozik, olyannak, mint aminek mélységei lennének. Valójában becsap, áztat. Helyzetbe hozza az egót. Csak az igazi, önmagára ébredt öntudat tudja ezt megállítani, képes a világot önmagáról – legalább részben – lepattintani. Dió, ami lehullik a fáról és szétnyílik. A halálban szétnyílunk. Aki haldoklik, és józan, az valószínűleg sokkal jobban átlátja már ennek a csapda jellegét (hiszen a világi haladási kényszer a végén magadra hagy, eldob magától), mert ő már kifelé tart, kezdi elhagyni a világot, már félig kintről lát, jó esetben már beszél, egyeztet kinti, nem földi lényekkel.

4.

Vajon milyen lehet az igazi matematika? Ha minden csak árnyék a földön, akkor biztosak lehetünk abban, hogy az igazi matematika más, mint amit mi annak hívunk. Nehéz eldönteni, hogy adott magasabb matematika csak a földi dimenzió további kibontása vagy elkezdett a saját eredete, lényege felé visszahaladni, ahonnan ő maga is leszarmazott. Az is lehet, hogy mindkettő igaz. Gondoljunk Püthagoraszra, aki azt tanította a számokról, hogy „*minden létező valóságnak is elemei, és az egész égi világrend harmónia és szám (Metaphysica, 986 a).*”¹¹ Egészen másképp állt hozzá a számokhoz, elképzelni sem tudjuk. Ugyanakkor valószínűleg ez a gondolkodás sokkal jobban belehelyezkedett a logoszba, sokkal kevésbé volt én-, és földközponitú. Nem véletlen, hogy Püthagorasznak tulajdonítják azt a mondást, hogy „*Vannak emberek és istenek s olyan lények, mint Püthagorasz*”.¹² Kristálytisza öntudata volt, vertikálisan (is) gondolkodott, az ilyen „embert” nem lehet összevissza „rángatni”. Gondoljunk Jézus példabeszédére (Mt 20, 1-16), amikor a munkás, aki reggel dolgozni kezdett, ugyanannyit kapott (1 dénárt), mint aki később kezdett dolgozni. Ez nem a mi

¹⁰ Szeibert Márton: *A szabadság Szent Ágostonnál és Karl Rahnernél az Aquila-teológia fényében* (2., egyben a záró rész) http://epa.niif.hu/02600/02636/00021/pdf/EPA02636_tullepes_2019_02_15-43.pdf

¹¹ Idézi Nyíri Tamás: Pázmány Péter Római Katolikus Hittudományi Akadémia Levelező Tagozat részére írt *Filozófiatörténet jegyzet*, Budapest, 1983. 42. o.

¹² <https://hu.wikipedia.org/wiki/P%C3%BCthagorasz>

loginkánk, földi igazságunk szerint van. Isten igazsága – maga az igazság – egészen más dimenzióban van. Sokkal jobban a szeretet hatja át. Az lenne a cél, hogy az ember minél jobban kilépjen a földi keretei közül és univerzálisabban gondolkodjon, illetve rájöjjön, hogy egészen más létformák, gondolkodási formák is vannak, a földi csak az egyik, nem szabad csak ennek hinnünk és engedni, hogy csak ebben éljünk. Az ego mindig egy egyszerű struktúrába kényszerít bele, átlagossá tesz, beszűkít, megfoszt az egyéniségtől. Magadnak hiszel akaratok, ami nem a tiéd, magadnak hiszel szándékot, ami nem te vagy.

5.

Amikor az ember fejlődik, akkor elkezd lelkileg látni. Ez alatt azt értem, hogy ami addig elkeveredve volt, jó és rossz, az elkezd szétválni. Ez a szétválás egy egyre feljebb való úton egyre radikálisabb. Minél fényesebb valaki, átjárja az Isten, annál inkább élesebben válnak szét a dolgok, és olyan hibákat is meglát, amiket korábban nem is gondolt annak. Amikor látja ezeket, pontosan tudja, hogy ez nem vélelem, hanem valóban így van. Akkor is, ha ezt más nem látja. Ez nem az ő látása, sokkal inkább Isten mutatja meg neki, az Ő kegyelméből láthatja. Amikor az ember így megnyílik, akkor olyan létformákat is észlelni kezd, amikről korábban semmit sem tudott. Amikor belelát valamennyire ezekbe a más „világokba”, akkor szinte szétesik a feje – bármennyire is okos földi értelemben –, mert teljesen más logikában élnek, és ott a földi gondolkodás mit sem ér. Ilyenkor látja be, hogy mennyire rabja a földi világnak, olyan mélyen, annyira, amire eddig sosem gondolt, amit nem hitt volna. Avilai Szent Teréz írja az önéletrajzában: *„Ezt nem úgy kell érteni, mintha látomás lett volna, hanem az volt, amit, ha nem csalódom, misztikus teológiának neveznek, s ami annyira felfüggeszti a lelki működéseket, hogy a lélek úgy érzi, mintha teljesen magánkívül volna.”*¹³ Amikor Isten elragadja Szent Terézt, szinte kiszedi őt a földi létformából, hogy be tudja fogadni azt, amit megmutat neki. Igazából ez az úton haladás Isten irányában a leglényegesebb az ember életében. Ez a valódi „történet”. Az ember felébredése. Erre vár az egész univerzum. Olyan, mint amikor a növény végre virágot hoz. Ha megnézünk (tényleg megnézünk) egyetlen rózsát, akkor megdöbbenve rájövünk, hogy az egész univerzumban nincs szebb nála. És ez elmondható minden rózsáról. Így van jelen minden egyes részletben Isten teljessége. Minden fontos, minden egyetlen. Valahol ezt kell megértenünk belül, elhinnünk, hogy nemcsak úgy vagyunk, hanem mi is lehetünk Istenben a létezés egyetlen és gyönyörű virága. Ezért kell levetnünk az egónkat, a régi énünket. Ezt az átváltozást írja le Szent Teréz a pillangó példájával: *„Nézzük már most, hogy mi lesz abból a hernyóból, mert hiszen miatta mondtam el a többi dolgot. Hogy mi lesz belőle? Mikor belemerül ebbe az elmélkedésbe és teljesen meghalt a világ számára, akkor kirepül fehér pillangó alakjában. Ó végtelen Istenem! s milyenné alakul át az a lélek csupán azért, mert egy kis ideig – nézetem szerint ez az állapot sohasem tart még egy félóráig sem – egyesülve volt Isten nagyságával! Nem túlzok, mikor azt mondom, hogy nem ismer önmagára. Mert amennyire különbözik a csúf hernyó a fehér pillangótól: ugyanez a különbség van meg itt is.”*¹⁴

Ugyanakkor mindenhez kell egy elhatározás, hogy elindulunk Isten irányába.

¹³ Avilai Szent Teréz: *Önéletrajz*, In Jézusról nevezett Szent Terézia Összes Művei, Num. 2.932/1927, 90. o.

¹⁴ Avilai Szent Teréz: *A belső várkastély*, In: Avilai Szent Teréz, *A tökéletesség útja és A belső várkastély*, Szent István Társulat Az Apostoli Szentszék Könyvkiadója Budapest, 1979, 344.

Nemrég egy kiszáradt fát ástam ki a családi nyaraló kertjében, Sukorón. Egy bizonyos mélységben néhány téglát találtam, ami még az építkezésből ott maradt. A házat még nagyszüleim és szüleim építették, 1976-ban készült el. Amikor elértem azt a mélységet, amit még nagypapa is biztosan látott, művelt, arra gondoltam, hogy valahogy ugyanígy ásunk bele önmagunk felszínességétől önmagunk mélységébe, csöndességben. Minél mélyebbre megyünk, annál nehezebb ásni, mert egyre jobban összeállt már a föld, egyre több az útban a gyökér. Ha egy ilyen akadály, egy „komolyabb gyökér” van a tudatunkban, az képes akadályozni a fejlődésben, félrevisz, elzár, és a végén egyszerűen a fához hasonlóan a kiszáradásunkhoz vezet. Ezért kell kapálni, tudatosan odafigyelve gondozni önmagunkat, minden homályt, bűnt kitakarítani, kisöpörni, hogy az isteni fény, erő át tudjon járni, semmilyen akadályba ne ütközzön, szabadon közlekedhessen bennünk.

Irodalom

- Platón: *Phaidón*, In Platón összes művei, első kötet, Európa Könyvkiadó Budapest, 1984
- Descartes: *Értekezés a módszerről* <http://mek.niif.hu/01300/01321/01321.htm>
- Platón: *Állam*, In Platón összes művei, második kötet, Európa Könyvkiadó Budapest, 1984
- Szeibert Márton: *A szabadság Szent Ágostonnál és Karl Rahnernél az Aquila-teológia fényében* (2., egyben a záró rész) http://epa.niif.hu/02600/02636/00021/pdf/EPA02636_tullepes_2019_02_15-43.pdf
- Nyíri Tamás: Pázmány Péter Római Katolikus Hittudományi Akadémia Levelező Tagozat részére írt *Filozófiatörténet jegyzet*, Budapest, 1983
- <https://hu.wikipedia.org/wiki/P%C3%BCthagorasz>
- Jézusról nevezett Szent Terézia Összes Művei *Önéletrajz*, Num. 2.932/1927
- Avilai Szent Teréz, *A tökéletesség útja és A belső várkastély*, Szent István Társulat Az Apostoli Szentszék Könyvkiadója Budapest, 1979

A cikk írója: Rizmayer Péter, a Pázmány Péter Katolikus Egyetemen diplomázott magyar és esztétika szakokon. Korábban tanított, jelenleg projektmenedzserként dolgozik. 25 éve van az AQUILA Közösségben, az AQUILA Magazinban és a Tüllépésben is rendszeresen publikál.

Pável Márta

A DARÁZS ÉS ÉN

Délután a kertben pihengetve nézem a felhőket, a kertet, majd egy darázon megakad a szemem, s látom a daráznak a pocakja kicsit nagyobb volt a megszokottól, és egyik hátsó lábára sántított. Elgondolkoztam e tény felett, ez a lény ugyanúgy a három dimenzióban van, ahogy én, területileg is elég közel állunk egymáshoz. Ő nem lát engem, én látom őt. De megkérdezem-e tőle, hogy mi baja van? Nem kérdezem meg, mert nem tudom megkérdezni, mert nem értené így nem is válaszolna. Igaz, megfoghatnám, hogy megnézzem, akkor se biztos hogy látnám, de nagy valószínűséggel megszúrna, ezért ezt a kockázatot nem vállalom fel.

Itt van ez a lény, valószínűleg szenved és beteg, nem segítek. Nem azért, mert közömbös vagyok, hanem azért mert vannak bizonyos dolgok, amit nem tudunk megváltoztatni, illetve nem tudunk áthatolni egyik lény felé, kommunikációs gátak vannak. Nem tudunk eléggé nyitni.

Belegondoltam; hogy miután ebben a Túllépés számban már a látás korlátozottságáról írtam egy cikket, ezt a gondolatot tovább folytatom. Lehet, hogy ugyanebben a dimenzióban, ugyanígy lát engem egy „idegen” lény, ahogy én a darázsat. A lehetősége megvan: látja hogy beteg valaki, vagy valami baja van. Lehet, hogy tudna is segíteni, csak hogy ismeri a tényt, mit tenne az ember, ha a szemével nem látható valaki megragadná. Igen, rögtön harapna, kapálózna, kapát ragadna, sőt, ha tehetné, lelőné stb.. S akkor úgy, ahogy én, hagynám, ahogy daráznál elállok attól, hogy segítek, mert szót amúgy sem értünk. Ebből is látszik, hogy milyen viszonylagos minden, ebből is látszik, hogy semmi sem az, aminek kéne hogy működjön. Bezártunk, tehetetlenségi falat húztunk.

Miért? Talán, mert eddig terjed a tudatunk, másra nem vagyunk képesek. Itt élő „idegen” másik lények esetleg minket néznek, ugyanilyen tehetetlenséggel, ahogy egy anya nézi a gyerekét, ahogy a pusztulásba fut, és nem engedi, hogy segítsenek. Jól van-e ez így, vagy van közünk egymáshoz, vagy nincs közünk? Vagy lelki szenvedés a részünk a másik pusztulását nézvéen? Tudjuk a mikro- és makrokozmosz egy, itt csak tudatilag, de fizikailag nem működik?

Tudjuk-e, hogy milyen erősen szelektálók vagyunk. Mondjuk, ha egy kutya szenved, ott se mindegyiket fogjuk meg, hogy segítsünk, csak azt, amelyikről tudjuk, hogy nem harap, ha nem harap és szép kutya, akkor jobban segítünk neki, mintha harap és le is pusztult szegény, akkor kevesebb ember áll meg, és kevesebb próbál segíteni. Igaz, a kutyával valami módon, némileg „szót értünk”, de vannak, akikkel nem.

S így vagyunk mi emberek egymás között is. Vannak, akikkel szót értenek, és vannak akivel nem is akarnak, mert akár tapasztalat akár /jogos vagy jogtalan/ előítélet vagy mindkettő miatt átnéznek rajtuk. Az emberek beszélni is tudnának egymással, persze nem mindent értene meg az egyik, amit mond a másik, mert más szellemi szinten van (ami mára nagyon szétszakadó sáv lett). De mondjuk beszélni tudnánk egymással, meg is érteni egymást, elmondhatnánk nekik, hogy látom, mi bajod van, és tudok is segíteni stb. Lehet, hogy az lenne válasz: hogy mi közöd van hozzá, nem kértem tőled, hogy segíts, minek szólsz bele az

én dologomba, azt csinállok, amit akarok, menj innen. Ugye ismerős? Ez már velünk előfordult az életünkben.

Gondolkozzunk, nem ugyanezt csináljuk Istennel? Ő lejött hozzánk emberként, hogy beszéljen velünk, és nem ugyanúgy elutasítják, s Ő nem ugyanúgy látja a bajainkat, ő még tudja is, hogy mi bajunk. Tudna segíteni, ha kérnénk, de erőszakolni nem fog, van szabad akarat. Az emberek többsége mit tesz? Süket és vak, nem is hallja az isteni finom jelzést. Vagy azt mondja/gondolja magában, menj innen, általában amit „mondasz” nem akarom hallani se, nem is vagy!

Így, hogy lehet odébb lépni, hogy lehet megváltoztatni valamit? Hogy lehet tudatossági szintet emelni, vagy már az is némi tudatossági szintre emelés, hogy észreveszem a társaim, a természet szenvedését? El kell gondolkoznom azon, hogy a poloska szenvedését is észre venném-e, nem hinném. Miért is? Mert válogatunk a lények között: nem mindegyik egyformán érint meg minket, és nem mindegyiknél egyformán jut eszünkbe, hogy segíteni akarunk. Ugyanez van az emberi társaknál is; amelyiknek a szeme mondjuk egy keszeg szemeit tükrözi, nincs benne értelem, vagy erősen lepusztult állapotában van, azzal ritkábban foglalkozunk, mint azzal, akin látszik, hogy törődött magával, de éppen rosszul lett. Megfigyelések szerint, ahhoz előbb odamennek, és megkérdezik, mi baja van, mint attól, aki magával se törődött. Fontos, hogy kifelé milyen képet sugallunk, mert azt a választ kapjuk. Ha fontos vagyok magamnak, akkor fontos vagyok/lehetek másnak is.

Az biztos, hogy nagyon elmegyünk egymás mellett, a növények, az állatok, és emberek egymás mellett... nem biztos, hogy ez jól van így.

Sötétben és hidegben nem lehet élni. Meg kell őriznünk önmagunk és kapcsolataink fényét és melegét. A kapcsolatok fő anyaga a törődés.

Popper Péter

Varga Péterné/ Pável Márta, katolikus hittanár, az AQUILA h.r. vezetője, 38 éve az AQUILA kat. közösség létrehozója.

Két könyve jelent meg (Akinék füle van a hallásra, az hallja meg, valamint A misztikus teológia alapjai) és egy Hazafelé címmel folyamatban van. Publikációi megtekinthetők; az AQUILA Magazinban és a Túllépés n.é. lapban, valamint a blogokban:

<https://sasmarta.blogspot.com>

<https://ufo-sas.blogspot.com>

<https://isten-az-egyetlen-remenyunk.blogspot.com>

<https://tullepes.blogspot.com>

<https://sasgondolat.blogspot.com>

Impresszum

Kiadó: AQUILA Civil Társulat, 1222 Budapest, Zakariás József u. 3.
Felelős kiadó: Varga Péterné/Pável Márta
Honlap: www.aquila-sas.hu
E-mail: varga.marta@aquila-sas.hu
Telefon: +36 20 7777440
Nemzetközi azonosítószám: HU ISSN 2064-7700
Fő- és felelős szerkesztő: Varga Péterné/Pável Márta,
Főszerkesztő helyettes: Szeibert Márton
Főmunkatársak, szerkesztők/lektorok:
† Nagy Varga Katalin, lektor
Rizmayerné Márkus Edit, lektor, korrektor
Pável Ágnes lektor
Oroszi - Kuzmich Kinga, korrektor
Rizmayer Péter, lektor, korrektor